

Լ Ո Ւ Ր Ե Ր Մ Ա Յ Ր Հ Ա Յ Ր Ե Ն Ի Ք Ի Ց

Կառավարական նոր նախագծումներ.— Անցյալ դեկտեմբերի 20—23-ին տեղի ունեցավ Հայաստանի Հանրապետության Գերագույն սովետի հերթական նստաշրջանը, ուր հաստատվեցին հանրապետության 1966 թվականի բյուջեն և ժողովրդական տնտեսության վարձացման պլանը:

Հանրապետության այս տարվա պետական բյուջեն կազմում է, ինչպես եկամուտների աչպես էլ ծախսերի գծով 643 000 543 ռուբլի: Դա 4,6 տոկոսով ավելի է, քան 1965 թվականի բյուջեն: Նախատեսված ընդհանուր գումարից շուրջ 316 000 000 հատկացվելու է ժողովրդական տնտեսության հետագա վարձացմանը և շինարարությանը, մոտ 300 000 000 ռուբլի տրվելու է լուսավորության, առողջապահության, սոցիալական ապահովության կարիքներին:

Ըստ ժողովրդական տնտեսության վարձացման պլանի, 1966 թվականին Հանրապետության ազգային եկամուտը նախորդ՝ 1965 թվականի համեմատությամբ, կաճի 10,5 տոկոսով, արդյունաբերության արտադրանքը՝ 11,4 տոկոսով, բնակարանային շինարարության ծավալը՝ 5,8 տոկոսով և այլն:

Կոմիտասի անվան քառյակի մեծարժույթ.— Լրացավ Կոմիտասի անվան քառյակի երաժշտական գործունեության 40 տարին: Այդ նշանակալից տարեթիվը ջերմորեն նշվեց Երևանի երաժշտաձայն հասարակայնության կողմից:

Իր հոբելյանի առթիվ քառյակը արժանացավ պետական մրցանակի Հայաստանի կառավարության կողմից: Մրցանակը հանձնվեց հանդիսավոր իրադրության պայմաններում, խուռներամ բազմության ներկայությամբ, Հայֆիլհարմոնիայի համերգային մեծ դահլիճում: Վաստակավոր երաժշտական քառյակին ջերմորեն ողջունեցին մայրաքաղաքի երաժշտական կազմակերպությունների և կառավարական մարմինների ներկայացուցիչները: Ստացվել էին բազմաթիվ շնորհավորական հեռագրեր Սովետական Միության տարբեր քաղաքներից: Հանդիսավոր երեկոյի վերջում տեղի ունեցավ ճոխ համերգ՝ քառյակի և Երևանի լավագույն ուժերի մասնակցությամբ:

Կոմիտասի անվան քառյակը կազմակերպվել է 1925 թվականին Մոսկվայի երաժշտանոցի հայ ուսանողների կողմից: Այն ժամանակ քառյակի մեջ էին մտնում Ա. Գաբրիելյանը, Լ. Օհանջանյանը, Մ. Տերյանը և Ս. Ասլամազյանը: 40 տարվա ընթացքում քառյակը հանդես է եկել Սովետական Միության բոլոր քաղաքներում և աշխարհի ամենատարբեր երկրներում, ամենուրեք արժանանալով բարձր գնահատականի և մեծ հաջողության: Հանդիսավոր երեկոյին պետական մրցանակի վկայագրեր հանձնվեցին քառյակի ներկա կազմի անդամներին՝ Հայաստանի Հանրապետության ժողովրդական արտիստներ Ա. Գաբրիելյանին, Ս. Ասլամազյանին, Ռ. Դավթյանին և Գ. Թալալյանին:

Հովհաննես Աբելյանի ծննդյան 100-ամյակը.— Վերջերս Հայաստանի արվեստի աշխատողները, հատկապես թատերասեր հասարակայնությունը, ջերմորեն նշեցին ժողովրդական դերասան Հովհաննես Աբելյանի ծննդյան 100-ամյակը (մահացած 1935 թվականին):

Հովհաննես Աբելյանը հայ բեմի հանճարեղ հսկաներից էր, նման Պ. Ադամյանի ու Սիրանուշի: Նա այն շողշողուն աստղերից էր, որոնց շնորհիվ հայ թատրոնը փայլեց տասնամյակներ շարունակ, դուրս գալով մեծ արվեստի ուղիները: Իր տաղանդի հզորության շնորհիվ, Հովհաննես Աբելյանը միևնույն հաջողությամբ հանդես է եկել թե՛ արևմտաեվրոպական դասական հեղինակների և թե՛ իր ժամանակի հայ հեղինակների թատերական գործերի կատարմամբ:

Հովհաննես Աբելյանը իր շուրջ 50-ամյա թատերական գործունեության ընթացքում շրջել է Անդրկովկասի, Ռուսաստանի և արտասահմանյան շատ երկրների հայաշատ կենտրոնները և իր հյուրախաղերով հիացմունք պատճառել հանդիսականներին: Հայաստանում սովետական կարգերի հաստատումից հետո, 1923 թվականին, վերադառնալով հայրենիք, իր ամբողջ ուժերը ի սպաս դրեց հայրենի մշակույթի վարձացմանը:

Հայաստանի մամուլը և լայնորեն նշեց Հովհաննես Աբելյանի ծննդյան 100-ամյակը: Արվեստի ինստիտուտում, թատրոններում և ակումբներում տեղի ունեցան հոբելյանական երեկոներ:

Երևանի օպերային թատրոնում տեղի ունեցավ կառավարական հանդիսավոր երեկո՝ նվիրված մեծ դերասանին: Երեկոյին ներկա էին պետական, արվեստի աշխատողների, Ադրբեջանի և Վրաստանի թատերական աշխատողների ներկայացուցիչներ: Հանդիսավոր երեկոն ջերմ ու բարձր գնահատանքի խոսքերով բացեց մշակութային միջնադարի Ռ. Նաչատուրյանը:

Հովհաննես Աբեղյանի կյանքի և գործունեության մասին բանախոսեց արվեստի վաստակավոր գործիչ Ս. Մելիքսեյանը: Այնուհետև հանդես եկան Ադրբեջանի վաստակավոր դերասանուհի Ս. Սադիխովան, Վրաստանի ժողովրդական դերասան Վ. Նիկիժեն, Հայաստանի ժողովրդական դերասանուհի Ժամսենը, ժողովրդական դերասան Գ. Ջանիբեկյանը և ուրիշներ:

Փանոս Թերլեմեզյանի ծննդյան 100-ամյակը.— Լրացավ հայ ականավոր գեղանկարիչ Փանոս Թերլեմեզյանի ծննդյան 100-ամյակը: Այդ առթիվ գիտությունների ակադեմիայի մեծ դահլիճում տեղի ունեցավ հանդիսավոր երեկո: Փանոս Թերլեմեզյանի կյանքի և ստեղծագործության մասին ընդարձակ բանախոսություն կարդաց ժողովրդական նկարիչ Արա Սարգսյանը: Նա Թերլեմեզյանին բնորոշեց որպես հայ դասական գեղանկարչության խոշորագույն ներկայացուցիչներից մեկի, որի ստեղծած խոսքերը մտել են հայ ավագին նկարչության ոսկյա գանձարանը:

Երեկո նվիրված Ավետիք Իսահակյանին.— Մեծանուն բանաստեղծի ծննդյան 90-ամյակի կապակցությամբ, Հայֆիլհարմոնիայի համերգային մեծ դահլիճում, շուրջ 1 500 հանդիսականների ներկայությամբ, տեղի ունեցավ գրական-գեղարվեստական երեկո: Ծրագիրը կազմված էր բացառապես վարպետի ստեղծագործություններից: Կատարվեցին բազմաթիվ երգեր՝ գրված Իսահակյանի բանաստեղծությունների վրա, ինչպես նաև արտասանվեցին նրա լավագույն բանաստեղծությունները: Երեկոյին մասնակցեցին Երևանի թատերական և երաժշտական լավագույն ուժերը:

Լվովի գաղթաթոշակի պատմությունը.— Հայաստանի պատմության ինստիտուտի աշխատողների և առհասարակ պատմագիրների ջրհանում մեծ հետաքրքրություն է առաջ բերել Լվովի պատմական թանգարանի գիտական աշխատող Ի. Կրիվոնոսի աշխատությունը Լվովի հայ գաղութի պատմության մասին: Նա 10 տարի պահպանել է այդ հարցով և սկզբնաղբյուրների հիման վրա տվել այդ գաղութի ամբողջ պատմությունը:

Ժե դարում հաստատվելով Լվովում, հայ գաղթականները տնտեսական լայն կապեր են ստեղծել ոչ միայն հարևան երկրների, այլև Հնդկաստանի ու Մերձավոր Արևելքի երկրների հետ: Լվովում եղել են հայկական դպրոցներ, եկեղեցի, գրադարան, տպարան: Պատմաբանների կարծիքով, Ի. Կրիվոնոսի աշխատությունը առաջին փորձեղ ուսումնասիրությունն է Լվովի հայ գաղութի պատմության մասին:

Հետաքրքրական գիրք.— Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի հրատարակչությունը լույս է ընծայել «Հայ ժողովրդական հանելուկներ» արժեքավոր հատորը: Հանելուկները հավաքել ու կապել է բանասիրական գի-

տությունների թեկնածու Ս. Հարությունյանը: Հատորը հեղինակի երկարամյա և քրտնաջան աշխատանքի արդյունքն է, որի մեջ նա աշխատել է ընդգրկել հայ ժողովրդական հանելուկների ողջ հարստությունը իր բազմակողմանիությամբ:

Հատորի մեջ հանելուկները դասավորված են ըստ բաժինների: Գիրքն ունի հարուստ ծանոթագրություններ:

Գիտությունների ակադեմիայի հնագիտության և ալգագրության ինստիտուտը հատոր առ հատոր հրատարակել է և պիտի շարունակի հրատարակել հայկական հեքիաթներ, հանելուկներ և առածներ:

Սայաթ-Նովայի անվան երաժշտական դպրոցը.— Լրացավ Երևանի Սայաթ-Նովայի անվան երաժշտական դպրոցի 25-ամյակը: Այդ ժամանակամիջոցում դպրոցը տվել է ավելի քան 900 շրջանավարտ, որոնց թվում ականավոր դիրիժորներ, ջութակահարներ, կոմպոզիտորներ:

Այժմ դպրոցում սովորում է 850 աշակերտ, որոնք ընդգրկված են դաշնամուրի, թավջութակի և այլ դասաբաններում:

Նոր կառուցումներ.— Ընթացիկ 1966 թվականին շինարարական աշխատանքները նոր ծավալ ու թափ կստանան Երևանում: Բացի արդյունաբերական, բնակարանային, դպրոցական, առողջապահական և այլ կարգի շենքերից, այս տարի սկսվելու է կառուցումը կարևոր նշանակություն ունեցող մի շարք հանրային մշակութային հաստատությունների:

Պոլիտեխնիկական ինստիտուտին կից կառուցվելու է էլեկտրոնիկայի խնդիրների ուսումնասիրությանը նվիրված խոշոր լաբորատորիա: Կսկսվի Կոմիտասի անվան պետական երաժշտանոցի նոր շենքի կառուցումը: «Հայֆիլմ» կինոստուդիան կունենա իր նոր հարմարավետ շենքը, որը հնարավորություն կտա ֆիլմերի նկարահանման հետ կապված բոլոր աշխատանքները կատարել տեղում: Ալեքսանդր Մասնիկյանի անվան հանրային գրադարանի համար կսկսվի նոր, հարմարավետ շենքի կառուցումը: Հայկական ՍՍՀ գիտությունների ակադեմիայի 3 ինստիտուտները կունենան նորակառուց փառահեղ շենքեր:

Երևանում, Հրապարանի ափին, կսկսվի նոր մարզադաշտի (ստադիոնի) կառուցումը 75 հազար հանդիսականների համար:

Մարզական պալատ Երևանում.— Երևանում նախատեսված է կառուցել մարզական պալատ: Պալատի նախագիծը արդեն կազմված է և հաստատված: Կառուցումը սկսվելու է այս տարի: Պալատը կառուցվելու է Ծիծեռնակաբերդի բարձունքին:

Նախագծի համաձայն պալատը կունենա բոլորածն հանդիսասարան 10 000 հանդիսականների համար: Սրահի որոշ մասը կունենա շարժական հարմարանք, որի ջնտրիկ, անհրաժեշտության դեպքում, կարելի է տեղերի քանակը ավելացնել ևս 1 600 աթոռով:

Հանդիսասարահից բացի, պալատը կունենա բաց լողավազան, փորձասենյակներ, մարզադահլիճներ և այլ հարմարություններ: Բացի մարզային մրցումներից, պալատում կարելի է տալ ներկայացումներ, անցկացնել ժողովներ ու հանդեսներ:

Քիմիական նոր գործարան.— Երևանում գործարկվեց քիմիական ռեստիլմների գործարանի առաջին հերթը: Իր տեսակի մեջ գործարանը խոշորագույններից մեկն է Սովետական Միության մեջ: Գործարանի արտադրամասերը գրավում են 22 հեկտար տարածություն:

Մինչև ընթացիկ տարվա վերջը գործարանը կաշխատի ամբողջ կարողությամբ և կտա հարյուրավոր տոննա քիմիական բարդ միացություններից կազմված նյութեր:

Հրուշակեղենի գործարանում.— Երևանի հրուշակեղենի գործարանը վերջերս սկսել է արտադրել նոր տեսակի բարձրորակ շոկոլատներ՝ «Ջվարթոնգ», «Աղթամար», «Սասունցի Դավիթ», «Տիեզերք», «Գայանե»: Նոր տեսակի շոկոլատները մեծ սպառում ունեն: Նրանք տեղավորված են գեղեցիկ ձևավորված տուփերի մեջ և անմիջապես գնորդի ուշադրությունն են գրավում:

Շոկոլատներից բացի գործարանը թողարկում է մեծ քանակությամբ պանապան բաղադրեղեններ ու բարձրորակ բաղադրվածքներ:

Հայաստանի երկաթուղագծերի էլեկտրիֆիկացումը.— Մի քանի տարի է, ինչ Անդրկովկասյան երկաթուղային վարչությունը ձեռնամուխ է եղել Անդրկովկասյան, այդ թվում նաև Հայաստանի երկաթուղիների էլեկտրիֆիկացման աշխատանքներին: Օրերս ավարտվեց Երևանից դեպի Արաքս կայարանն ընկած հատվածի էլեկտրիֆիկացումը: Ներկայիս այդ աշխատանքները կատարվում են Արաքս—Լենինական հատվածում (շուրջ 65 կիլոմետր), որն ավարտվելուց հետո գնացքները կարող են երթևեկել Լենինգրադից մինչև Սևան:

Հետագայում էլեկտրական գնացքներ կաշխատեն Երևանից Ղափան տանող երկաթուղու վրա:

Բնակելի նոր թաղամաս Երևանում.— Երևանում կառուցվում է բնակելի մի նոր խոշոր թաղամաս, որն ընկած է Նորքի և Ավան գյուղի միջև գտնվող ամալի սարավանդին: Նոր թաղամասը կոչվում է Նորքի բնակելի թաղամաս: Վերջին մեկ ամսում այստեղ բնակարան են ստացել շուրջ 15 000 երևանցիներ: Կառուցումը լրիվ ավարտելուց հետո, թաղամասը կունենա 65 000 բնակչություն:

Նոր թաղամասը կունենա իր դպրոցները, հիվանդանոցը, մշակութային և կենցաղային սպասարկության հաստատությունները: Կառուցված են կոյուղու, ջրմուղի, գալի, էլեկտրական գծեր, կենտրոնական ջեռուցման հարմարություններ: Ավանի ամբողջ ձորի երկարությամբ անց է կացված լայն, ասֆալտապատ մայրուղի, որը նոր թաղամասը կապում է քաղաքի հետ:

Նոր ջրհան կայան.— Նոր տարվա նախօրյակին Նոյեմբերյանի ջրհանի աշխատավորները հանդիսավոր իրադրությամբ մեջ կատարեցին իրենց նորակառույց ջրհան կայանի բացումը:

Կայանը բարդ և հետաքրքրական կառույց է: Հզոր պոմպերի օգնությամբ, Դեբետ գետի ջուրը Լոռվա անդնդախոր ձորից մղվելու է դեպի սարահարթերը, ավելի քան 400 մետր բարձրության վրա: Կայանը բաղկացած է 4 աստիճանից, այսինքն, լուրջաբանչուր 100 մետր բարձրությունից հետո ջուրը նոր մղում է ստանալու:

Հասնելով նախատեսված բարձրության, ջուրը հոսելու է 130 կիլոմետր երկարություն ունեցող ջրանցքով և ոռոգելու է ավելի քան 4 000 հեկտար անջրդի հողեր, որոնք ընկած են լեռնալանջերին և սարահարթերին: Հողերի մեծ մասը հատկացվելու են խաղողի և պտղատու այգիների:

Նոր անցուղի.— Նոր տարվա նախօրյակին Երևանում բացվեց նորակառույց անցուղին, որը մայրաքաղաքի Լենինյան ջրհանը կարճ ճանապարհով միացնում է Օրշոնիկիձեի ջրհանին:

Անցուղին սկիզբ է անում Օրշոնիկիձեի և Կալինինի անվան փողոցների խաչմերուկներում, անցնում է երկաթուղային կայարանի գծերի վրայով և միանում Բաքվի փողոցին: Այսպիսով գործարանային թաղամասից դեպի կայարանամերձ թաղամասը տանող ճանապարհը 6 կիլոմետրով կրճատվում է:

Անցուղին ունի 334 մետր երկարություն և 27 մետր լայնություն: Նա ձգվում է 88 հատ երկաթ-բետոնյա սյուների վրայով, որոնք կազմում են 23 կամրջաթիչներ: Այս խոշոր կամրջի վրայով երթևեկելու են էլեկտրաբեքեր, տրոլեյբուսներ և ավտոմեքենաներ, իսկ տակով անցնելու են գնացքները:

Այս անցուղին և Ավանի ձորում կառուցված լայն բարեկարգ ճանապարհը այն երկու խոշոր ու կարևոր մայրուղիներն են, որոնք կառուցվել են Երևանում 1965 թվականին:

Ինքնաշարժների արտադրության գործարան Երևանում.— Կառավարական մարմինների որոշմամբ, Երևանում կառուցվում է ինքնաշարժների արտադրության գործարան: Գործարանը կառուցվում է Զանաքեռի սարավանդին, Թբիլիսյան պողոտայի վրա: Հիմնական արտադրամասի շենքը, որը գրավում է 27 000 քառակուսի մետր տարածություն, արդեն պատրաստ է, ուր այժմ կատարվում է արտադրական հաստոցների տեղադրում: Գործարանը կգրավի 23 հեկտար տարածություն:

Մինչև ընթացիկ տարվա վերջը, գործարանը կսկսի թողարկել բեռնատար ինքնաշարժներ՝ մեկ տոննա բեռնատարողությամբ: Նրանց առավելագույն արագությունը լինելու է 110 կիլոմետր մեկ ժամում:

Գործարանի կառուցմանը տեխնիկական մեծ օժանդակություն են ցույց տալիս Ռիգա և Ուլանովսկ քաղաքների ինքնաշարժների գործարանների մասնագետները:

